

UNIVERSITATEA DE STAT DIN MOLDOVA
FACULTATEA RELAȚII INTERNAȚIONALE, ȘTIINȚE POLITICE
ȘI ADMINISTRATIVE
CATEDRA RELAȚII INTERNAȚIONALE

Marin Danu

PROBLEMA REGLEMENTĂRII CONFLICTELOR SEPARATISTE ÎN
SPAȚIUL POSTSOVIETIC
(CAZUL TRANSNISTRIEI ȘI OSETIEI DE SUD)

Conducător științific:

EJOVA CRISTINA,
doctor în politologie, conferențiar

Autorul:

CHIȘINĂU, 2013

CUPRINS:

LISTA ABREVIERILOR.....	3
ADNOTARE.....	4
INTRODUCERE.....	7
CAPITOLUL 1. ISTORIOGRAFIA SI BAZELE TEORETICO- CONCEPTUALE IN ANALIZA CONFLICTELOR SEPARATISTE.....	16
1.1. Evoluția abordărilor științifice în cercetarea conflictelor separatiste.....	17
1.2. Dimensiunile conceptuale ale conflictelor separatiste.....	24
1.3. Concluzii la primul capitol.....	35
CAPITOLUL 2. SPECIFICUL APARIȚIEI ȘI EVOLUTIEI CONFLICTELOR SEPARATISTE DIN TRANSNISTRIA ȘI OSETIA DE SUD.....	37
2.1. Geneza conflictelor separatiste din Transnistria și Osetia de Sud: premisele istorice si cauzele apariției.....	37
2.2. Procesul de reglementarea a conflictelor separatiste din Transnistria și Osetiei de Sud.....	45
2.3. Concluzii la al doilea capitol.....	57
CAPITOLUL 3. MODALITĂȚILE DE SOLUȚIONARE A CONFLICTULUI DIN TRANSNISTRIAN ȘI OSETIEI DE SUD LA ETAPA ACTUALĂ.....	59
3.1. Rolul organizațiilor internaționale în contextul reglementării conflictelor din Transnistria și Osetia de Sud.....	60
3.2. Aportul societății civile în soluționare diferendului Transnistrian și Osetiei de Sud.....	67
3.3. Concluzii la al treilea capitol.....	76
ÎNCHIERE.....	79
BIBLIOGRAFIE.....	82
ANEXE	

ADNOTARE

MARIN Danu, "Problema reglementării conflictelor separatiste în spațiul postsovietic. Cazul Transnistriei și Osetiei de Sud.", teză de licență în științe politice, Chișinău, 2013.

Structura tezei cuprinde: introducere, trei capitole, încheiere, bibliografie din 99 titluri, 6 anexe, 81 pagini text de bază.

Cuvinte-cheie: conflict separatist, conflict etno-politic, naționalism, secesionism, premise istorice, reglementare a diferendului, plan de soluționare, memorandum, politică externă, securitate, actori internaționali, societate civilă.

Domeniul de studiu: Conflicte internaționale, conflicte a identității, conflicte teritoriale, prevenirea, reglementarea și soluționarea conflictelor

Scopul și obiectivele lucrării: Scopul lucrării este de a analiza conflictele separatiste din spațiul postsovietic. Printre obiectivele principale a tezei se enumeră: cercetarea istoriografiei conflictele separatiste, depistarea abordărilor științifice, analiza dimensiunile conceptuale ale fenomenului separatist, identificarea premizelor istorice și cauzelor apariției conflictelor din Transnistria și Osetia de Sud, etapizarea procesul de reglementare a conflictelor separatiste din Transnistria și Osetia de Sud, determinare a rolului actorilor și organizațiilor internaționale în dezvoltarea și reglementarea conflictelor din Republica Moldova și Georgia, estimarea rolul societății civile în soluționare conflictelor, elaborarea și prezentarea concluziilor și a recomandărilor privind tema cercetată.

Noutatea și originalitatea științifică. Constă în faptul că autorul dezvoltă și completează abordările științific-conceptuale asupra fenomenului separatist, propunând o serie de concluzii inovative asupra temei cercetate. Deasemenea în lucrare a fost efectuată o analiză comparativă detaliată a conflictelor separatiste din Transnistria și Osetia de Sud, identificând premisele de formare și dezvoltarea acestor conflicte, precum și efectele acestora pentru comunitatea internațională ca un întreg.

Semnificația teoretică. Importanța teoretică a investigației derivă din rezultatele și concluziile obținute ca urmare a cercetării conflictelor separatiste din Transnistria și Osetia de Sud. Deasemenea în lucrare este formulată o nouă abordare a conflictelor etno-politice din perspectiva socială și civică.

Valoarea aplicativă a lucrării. Propunerile înaintate în teza pot contribui la lărgirea noțiunii de conflicte etno-politice și separatiste. Rezultatele și concluziile acestui studiu deasemenea pot fi folosite ca bază pentru elaborarea unor măsuri practice în soluționarea conflictului Transnistrean și din Osetia de Sud.

Implementarea rezultatelor științifice. Materialele lucrării pot constitui baza didactică și metodologică pentru alte lucrări științifice.

ANNOTATION

MARIN Danu, "Settlement of separatist conflicts in post-soviet space. Transnistria and South Ossetia case. " undergraduate thesis in political science, Chisinau, 2013

Thesis structure: consists of introduction, 3 chapters, conclusion, bibliography from 99, annexes 6, pages 81.

Keywords: separatist conflict, ethno-political conflict, nationalism, secession, conflict settlement, conflict management, memorandum, foreign policy, security, international actors, civil society.

Field of study: International conflicts, identity conflicts, territorial conflicts, conflict prevention, management and resolution.

Thesis goals and objectives: The purpose of this paper is to analyze the post-Soviet separatist conflicts. Among the main objectives of the thesis are listed: historiography research of separatism, detecting the scientific approaches and concepts of the separatist phenomenon, identification of historical premises and causes of conflicts in Moldova and Georgia, enlisting the settlement stages of the Transnistrian and South Ossetia conflicts, determining the role of international actors in the conflict settlement, estimating the role of civil society in conflict resolution, development and presentation of conclusions and recommendations.

Scientific novelty of dissertation research: The author develops and complements scientific-conceptual approaches to the phenomenon of separatist conflicts, proposes innovative conclusions on the researched subject. Also the work carries out detailed comparative analysis of the separatist conflicts in Transnistria and South Ossetia, identifying the premises and development of these conflicts and their effects on the international community as a whole.

Theoretical significance: The theoretical importance of the investigation stems from the findings and conclusions resulting from the research of separatist conflicts in Transnistria and South Ossetia. Also in the paper is formulated a new approach to ethno-political conflict through the of social and civic dimensions.

Applicative value of the work. Proposals submitted in this thesis can contribute to the broadening of the concept of ethno-political conflicts and separatist. The results and findings of this study can also be used as a basis for practical measures to resolve the conflict in South Ossetia and Transnistria.

Implementation of scientific results. Paper materials can form the basis for further development of scientific papers in this field.

АННОТАЦИЯ

МАРИН Дану, "Урегулирование сепаратистских конфликтов на постсоветском пространстве. На примере Приднестровье и Южной Осетии." Дипломная работа в области политических наук, Кишинев, 2013

Структура диссертации состоит из: введения, 3 глав, заключения, списка литературы из 99, приложения б, страницы 81.

Ключевые слова: сепаратистский конфликт, этно-политический конфликт, национализм, урегулирования и управление конфликтами, меморандум, внешняя политика, безопасности, международных организаций, гражданского общества.

Область исследования: международные конфликты, конфликты идентичности, территориальные конфликты, предотвращения, регулирования и разрешения конфликтов.

Цели и задачи диссертации: целью данной работы является анализ постсоветских сепаратистских конфликтов. Среди основных целей тезиса указываются: исследования историографии сепаратизма, выявление научных подходов и концепций сепаратистских явления, выявление исторических причин возникновения конфликтов в Молдове и Грузии, определение этапов урегулирования приднестровского и югоосетинского конфликтов, анализ роли международных организаций в урегулировании конфликта, оценивание роль гражданского общества в разрешении конфликтов, выработка и представление выводов и рекомендаций.

Научная новизна диссертации: состоит в том, что диссертант дополняет и развивает существующие научные представления о предмете исследования, предлагает ряд новых научных выводов. Также в работе осуществляется подробный сравнительный анализ сепаратистских конфликтов в Приднестровье и Южной Осетии, определение причин возникновения, развития и влияние этих конфликтов на международное сообщество в целом.

Теоретическая значимость исследования: вытекает из результатов и выводов в представленных в исследования сепаратистских конфликтов в Приднестровье и Южной Осетии. Также в работе сформулирован новый подход к этнополитическим конфликтам со взглядом на социальные и гражданские измерения.

Прикладное значение работы. Предложения, представленные в данной диссертации могут внести вклад в расширение концепции сепаратистский конфликтов. Результаты и выводы данного исследования также могут быть использованы в качестве основы для разработки практических мер по урегулированию конфликта в Южной Осетии и Приднестровье.

Внедрение научных результатов. Материалы данной диссертации могут стать основой для дальнейшего развития научных работ в этой области.

INTRODUCERE

Actualitatea și importanța problemei abordate. Conflictele separatiste ocupă un loc special în contextul sistemului de relații internaționale. Luând în considerare că una din principalele modalități de formare a mișcărilor separatiste se constituie pe bază etnică, a fost estimat că doar 10% din țările existente sunt etnic omogene, ceea ce presupune că teoretic se poate de așteptat apariția unor conflicte etnice în majoritatea statelor lumii. Separatismul devine o problemă cu care se confruntă din ce în ce mai multe țări în diferite regiuni a globului pământesc, iar consecințele acestuia poartă un caracter politic, economic și social deztabilizator atât pentru statul care se confruntă cu separatismul cât și pentru întreaga regiune.

Actualitatea cercetării temei este determinată de existența surselor ascunse de tensiune etnică în diferite părți ale globului pământesc și în special în spațiul postsovietic. Conflictele etno-politice în secolul XXI, într-o formă sau alta sunt omniprezente în toate aspectele relațiilor politice, socio-economice, juridice, intra și interstatale. În ultimele două decenii, în multe părți ale lumii s-au actualizat conflicte etnice, naționaliste, separatiste și ciocnirile minorităților sociale și ale identităților culturale care erau într-o stare înghețată anterior. În acest sens, este necesar de a studia confruntările etno-politice și cele separatiste prin prisma unui mediu internațional post-război rece luând în considerare noile tendințe în sistemul internațional contemporan.

O importanță deosebită în studierii conflictelor separatiste este necesitatea găsirii unui răspuns adecvat la noile provocări care apar din cauza răspândirii în lume a noi tipuri de conflicte, generate de creșterea violenței politice, naționalismului agresiv și crimei organizate la nivel internațional. Nevoia de soluționare a acestor provocări capătă o relevanță deosebită în contextul proliferării noilor tipuri de arme, inclusiv și a armelor de distrugere în masă.

Această temă este în special actuală în contextul conflictelor active și latente din spațiul postsovietic care numără 15 state independente de pe teritoriul fostei Uniuni Sovietice, și multe dintre ele au în componența sa peste 100 de

grupuri diferite: etnice, religioase, lingvistice care se străduie într-un fel sau altul să obțină independența. Conform Barometrului de conflicte a Universității Heidelberg pentru cercetarea conflictelor internaționale, regiunea postsovietică este una din cele mai active regiuni de formare a conflictelor intra și interstatale cauzând perturbări considerabile în sistemul de securitate internațional.

Având în vedere circumstanțele enumerate anterior, putem face concluzia că studiul conflictelor separatiste din spațiul postsovietic este o problemă științifică actuală, care are o valoare conceptuală și practică înaltă atât dintr-o perspectivă regională cât și una globală. Problematika în cauză duce la necesitatea dezvoltării noilor abordări științifice și metode de reglementarea a conflictelor etno-politice separatiste.

Nivelul de cercetare a temei. Pentru obținerea cunoștințelor teoretico-conceptuale și metodologice de bază, în domeniul relațiilor internaționale și a conflictologiei, au fost consultate următoarele lucrări de profil general a autorilor occidentali precum Goldstein și Pevehouse¹, Pfetsch², Nye³, Brubaker⁴, Morgenthau⁵, Miller⁶ și Horowitz⁷ și lucrările autorilor ruși Lebedeva⁸, Dmitriev⁹, Burtovaya¹⁰, Kagianin¹¹, Narocnitskaia¹² și Hasanov¹³.

---

¹ Goldstein J. and Pevehouse J. *Relații Internaționale*. Iași : Polirom 2008, 784 p.

² Pfetsch F. *National and International Conflicts, 1945–1995 : New empirical and theoretical approaches*. London : Routledge, 2000, 282 p.

³ Nye J. *Understanding International Conflicts : An Introduction to Theory and History*. New York : Longman, 2000, 244 p.

⁴ Brubaker R. *Ethnicity without groups*. Cambridge : Harvard University Press, 2004, 283 p.

⁵ Morgenthau H. *Politica între națiuni*. Iași : Polirom, 2007. 735 p.

⁶ Miller B. *States, nations and the great powers : the sources of regional war and peace*. Cambridge : Cambridge University Press, 2007. 500 p.

⁷ Horowitz D. *Structure and Strategy in Ethnic Conflict*. World Bank, 1998. 42 p.

⁸ Лебедева М. *Политическое урегулирование конфликтов*; Москва : Аспект Пресс, 1999. 271 с.

Лебедева М. *Мировая политика: Учебник для вузов 2-е изд.* Москва : Аспект Пресс 2007. 209 с.

⁹ Дмитриев А. *Конфликтология*. Москва : Гардарики, 2000. 320 с.

¹⁰ Буртова Е. *Конфликтология. Учебное пособие*. Издательство: Русский Гуманитарный Интернет Университет, 2002. 570 с.

¹¹ Кагиян С. *Нации, этносы и национализм : социально-философский анализ этно-национального дискурса*. Саратов : Сателлит, 2004. 318 с.

¹² Нарочницкая Е. *Этнонациональные конфликты и их разрешение : политические теории и опыт Запада*. Москва : ИНИОН РАН, 2000. 96 с.

¹³ Хасанов У. *Региональная безопасность и национальные интересы*. Москва, 2004. 191 с.

O atenție deosebită autorul a acordat cercetărilor conflictelor din spațiul postsovietic, evidențiind lucrările lui Gleason¹⁴, Flikke și Godzimirski¹⁵ Ch. Zürcher¹⁶ precum și articolele lui Treisman¹⁷, Hale¹⁸, Kisangani și Hesli¹⁹. Deasemenea și lucrările autorilor ruși precum Preahin²⁰, Kavtaradze²¹, Suворov²², Vasiliev²³ și Krilov²⁴

Cercetînd cazurile specifice din Transnistria autorul s-a axat pe lucrările cercetătorilor occidentali precum Roper²⁵ care face o analiză comparativă între dinamica conflictelor separatiste în interiorul Republicii Moldova, cazul Transnistriei și Găgăuziei, King²⁶ care face o prezentare istorică generală a Moldovei făcînd referințe și la regiunea Transnistriană pe care o caracterizează ca un spațiu etno-cultural mixt, Borgen²⁷ reprezentînd un raport al asociației colegiului avocaților din New York în care se descrie situația actuală din Transnistria și perspectivele pentru viitor și H. Graeme²⁸ care descrie în detalii situația politică creată după 2004 cu nesemnarea Memorandumului Kozak. Lucrările savanților ruși ca Mateaș²⁹ și Karlov³⁰ în care autorii identifică

---

¹⁴ Gleason G. Soviet Nationality Policies: Ruling Ethnic Groups in the URSS, London : H.R. Huttenbach, 1990. 302 p.

¹⁵ Flikke G., Godzimirski J. Words and Deeds Russian Foreign Policy and Post-Soviet Secessionist Conflicts. Norwegian Institute of International Affairs 2006. 112 p.

¹⁶ Zürcher Ch. The Post-Soviet Wars: Rebellion, Ethnic Conflict, and Nationhood in the Caucasus. New York University Press 2007. 287 p.

¹⁷ Treisman D. Russia's "Ethnic Revival": The Separatist Activism of Regional Leaders in a Postcommunist Order. World Politics Vol. 49, Nr. 2, 1997. 212-249 p.

¹⁸ Hale H. The Parade of Sovereignties: Testing Theories of Secession in the Soviet Setting. British Journal of Political Science Vol. 30, Nr. 1, 2000. 31-56 p.

¹⁹ Kisangani E., Hesli V. The Disposition to Secede: "An Analysis of the Soviet Case". Comparative Political Studies Vol. 27m Nr.4, 1995. 493-536 p.

²⁰ Пряхин В. Региональные конфликты на постсоветском пространстве : (Абхазия, Южная Осетия, Нагорный Карабах, Приднестровье, Таджикистан) Москва : Гном и Д, 2002. 312 с.

²¹ Kavtaradze С. Этнополитические конфликты на постсоветском пространстве. Москва : Экзамен, 2005. – 223 с.

²² Суворов В. Межнациональные конфликты и терроризм на постсоветском пространстве как угроза безопасности Российской Федерации. Москва : Литературная газета, 2005. – 375 с.

²³ Васильев Л.Е., Проблемы безопасности в Восточной Евразии. Борьба с терроризмом, сепаратизмом и экстремизмом, Учреждение Российской академии наук Институт Дальнего Востока РАН, 2009. 172 с.

²⁴ Крылов, А. Б., Сепаратизм в странах Востока. Москва : Наука, 1992 . 174 с.

²⁵ Roper S. Regionalism in Moldova – The Case of Transnistria and Gagauzia. London : Frank Cass, 2002. 143 p.

²⁶ King Ch., The Moldovans: Romania, Russia, and the Politics of Culture, Hoover Institution Press, 2000. 303 p.

²⁷ Borgen Ch. Thawing a Frozen Conflict: Legal Aspects of the Separatist Crisis in Moldova: Association of the Bar of the City of New York Vol. 61, 2006. 98 p.

²⁸ Graeme P Herd, Moldova & The Dniestr Region:Contested Past, Frozen Present, Speculative Futures?: Conflict Studies Research Centre, Central & Eastern Europe Series Vol.5 Nr.07, 2005. 22 p.

²⁹ Матяш В. Приднестровский конфликт: проблемы и перспективы урегулирования. Москва : Дипломат. акад. МИД России, 2002. 111 с.

caracteristicile conflictului transnistrian, precum și lucrările autorilor români și autohtoni I. Scurtu³¹ care discută istoria Moldovei și identifică premisele pentru formarea mișcării separatiste din Transnistria, Boțan³² care efectuează o etapizare a conflictului separatist, Dron³³ și Serebrian³⁴ care discută pe marginea apartenenței istorice a Transnistriei la spațiul etno-cultural român.

Studiind conflictul separatist din Osetia de Sud, un interes deosebit prezintă lucrările lui Cornell³⁵ în care autorul redă o imagine completă a cauzelor care a dus la dezvoltarea conflictului și face o analiză a situației curente. Din cercetătorii ruși se evidențiază lucrările lui Nadjarov³⁶ care face o analiză de ansamblu a conflictelor etnico-separatiste din Caucazul de Sud identificând și cazul Osetiei de Sud și Kostoev³⁷ care discută despre relațiile minorităților etnice și puterea centrală. Deasemenea este necesar de menționat articolele de Welt³⁸ unde autorul face o analiză a situației din Georgia prin perspectiva marilor actori ca Rusia, UE și SUA, Areshidze³⁹ și German⁴⁰ care discută despre relațiile dintre Georgia și Rusia în contextul conflictelor separatiste din Osetia de Sud și Abhazia.

O altă sursă importantă consituie rapoartele organizațiilor internaționale precum OSCE, ONU și UE deasemenea și rapoartele centrelor și instituțiilor de cercetare independente precum Institutul Internațional de Cercetări în Domeniul Păcii din Stockholm⁴¹ (SIPRI), Grupul Internațional de Crize⁴², Institutul

---

³⁰ Карлов Ю. Приднестровский конфликт : геополит., правовые и организационные аспекты урегулирования. Москва : МГИМО Центр междунар. исслед. 2000. 46 с.

³¹ Scurtu I. Basarabia de la începuturi până în 1998. Bucuresti : Editura Enciclopedică, 1998. 369 p.

³² Boțan I. Reglementarea transnistreană: o soluție europeană. Chișinău 2009. 88 p.

³³ Dron I. Transnistria ca spatiu românofon, Chisinău 1999. 260 p.

³⁴ Serebrian O. Politosfera. Editura Cartier 2001. 266 p.

³⁵ Svante C. Autonomy and Conflict Ethnoterritoriality and Separatism in the South Caucasus – Cases in Georgia, Uppsala 2002, 260 p.

Svante C. Georgia After the Rose Revolution: Geopolitical Predicament and Implications for U.S. Policy, Institute for Strategic Studies 2007, 47 p.

³⁶ Наджафов Э. Южный Кавказ: тернистый путь к безопасности. Москва : Научная книга, 2005. 225 с.

³⁷ Костоев Б. Политико-правовой аспект осетино-ингушских отношений Москва : Медиа-Пресс, 2006. 45 с.

³⁸ Welt C. Balancing the Balancer: Russia, the West, and Conflict Resolution in Georgia, Special Issue on “The Volatile Caucasus,” Global Dialogue Vol. 7 Nr. 3, 2005. 1-12 p.

³⁹ Areshidze I. Helping Georgia? Institute for the study of conflict ideology and policy (ISCIP) Vol.12, Nr.4, 2002. p.4

⁴⁰ Джерман Т. Абхазия и Южная Осетия: столкновение российских и грузинских интересов, Французский Институт Международных Отношений (IFRI) - Видения России, Но.11, 2006. 23 с.

⁴¹ Pagina oficială: <http://www.sipri.org/>

⁴² Pagina oficială: <http://www.crisisgroup.org/>

Internațional de Cercetare a Conflictelor din Heidelberg⁴³ (HIİK), Misiunea independentă de anchetă internațională referitoare la conflictul din Georgia⁴⁴. La fel trebuie de evedențiat studiile efectuate în cadrul organizațiilor și instituțiilor civile din Moldova precum Institutul pentru Dezvoltare și Inițiative Sociale ”Viitorul”⁴⁵, Asociația pentru Politică Externă⁴⁶, Institutul de Politici Publice⁴⁷ și Centrul de Investigări Strategice și Reforme⁴⁸.

Deasemenea materiale importante pentru cercetare temei reprezintă arhivele documentelor privind înțelegerile și tratatelor semnate, precum și digest-ul noutăților și declarațiilor oficiale în portalurile informaționale occidentale, ruse, georgiene și naționale. În scopul analizei datelor statistice au fost întrebuințate sondaje de opinie publică precum Barometrul de Opinie Publică⁴⁹, cercetările ICAR ”New Age”⁵⁰ sondajul de opinie din RMN – ”Suveranitatea Republicii Moldovenești Nistrene în contextul părerea publicului”⁵¹, rapoartele Institutului pentru studii sociale și analiză din Georgia și a Centrului European pentru problemele minorităților⁵².

Obiectul de cercetare constituie analiza conflictelor separatiste din spațiul postsovietic, în special axându-se pe cazul Transnistriei și Osetiei de Sud.

---

⁴³ Pagina oficială: <http://www.hiik.de/en/>

⁴⁴ Independent International Fact-Finding Mission on the Conflict in Georgia, Volume 1, 2009. 44 p.

Independent International Fact-Finding Mission on the Conflict in Georgia, Volume 2, 2009. 446 p.

Independent International Fact-Finding Mission on the Conflict in Georgia, Volume 3, 2009. 639 p.

⁴⁵ Țugui E. Nesustenabilitatea negocierilor privind reglementarea diferendului transtrian sau de ce securitatea contează? IDIS Viitorul, Buletin de politică externă al Moldovei nr. 48, Noiembrie 2012. 5p

Popescu N., Litra L. Transnistria: O reintegrare treptată. IDIS Viitorul 2012. 52 p.

Memorandumul privind reglementarea conflictului transnistrean și principiile fundamentale de organizare a statului Republica Moldova, Elaborat de reprezentanți ai societății civile din Republica Moldova, IDIS Viitorul 2012

⁴⁶ Radu Vrabie, Reglementarea transnistreană 2011 – 2012, APE 2012

Radu Vrabie, Problema Transnistreană și Integrarea Europeană a Moldovei. Rolul UE, APE 2010

⁴⁷ Oazu Nantoi, Cazul Republicii Moldova: ce ar putea face UE și SUA? IPP 2009;

Ceslav Ciobanu, Frozen and Forgotten Conflicts in the Post-Soviet States: Genesis, Political Economy and Prospects for Solution, IPP 2008

Rurac I. Separismul și impactul lui asupra procesului de edificare a statalității în Republica Moldova. Chișinău : IPP 2002. 43 p.

⁴⁸ Elena Gorelova, Galina Selari; Costs of Transdnistrian conflict and Benefits of its Resolution; CISR 2009

Denis Matveev ș.a.; Moldova–Transnistria: Working Together for a Prosperous Future, Negotiation, Economic and Social Aspects, CISR 2009

⁴⁹ Arhiva electronică 2001-2009: <http://www.ipp.md/lib.php?l=ro&idc=156>

⁵⁰ Bobkova, E. Social and economic well-being of the population on both banks of the Dniester/Nistru in the conditions of the frozen conflict, in Moldova–Transdnistria: Working Together for a Prosperous Future, Social Aspects; CISR 2009.

⁵¹ Суверенитет Приднестровской Молдавской Республики в зеркале общественного мнения. Научно-исследовательский институт стратегического анализа и прогнозирования им. Т.Г. Шевченко, 2011

⁵² Sordia G. Institutions of Georgia for Governance on National Minorities. ECMI Working Paper Nr. 43, 2009

Problema de cercetare constă în definirea conflictelor separatiste, cercetarea efectelor și specificul acestora în contextul spațiului postsovietic și analiza propunerilor de soluționare a diferendului.

Scopul și obiectivele tezei. Scopul lucrării este de a analiza conflictele separatiste din spațiul postsovietic, cazul Transnistriei și Osetiei de Sud.

Pentru realizarea acestui scop sunt propuse următoarele obiective:

- De a cerceta istoriografia conflictele separatiste
- De a depista abordările științifice în cercetarea conflictelor separatiste.
- De a analiza dimensiunile conceptuale ale fenomenului separatist.
- De a identifica premisele istorice și cauzelor apariției conflictelor din Transnistria și Osetia de Sud.
- De a etapiza procesul de reglementare a conflictelor separatiste din Transnistria și Osetia de Sud.
- De a determina rolul actorilor și organizațiilor internaționale în dezvoltarea și reglementarea conflictelor din Republica Moldova și Georgia
- De a estima rolul societății civile în soluționare conflictelor separatiste din Transnistria și Osetia de Sud
- De a elabora și de a prezenta concluzii și recomandările privind tema cercetată.

Metodologia. În teză au fost folosite metode teoretice și empirice de cercetare.

Metoda istorică această metodă a făcut posibilă stabilirea cronologică a evenimentelor și faptelor și determinarea legăturii trecut-prezent. Aplicarea metodei istorice a fost motivată de necesitatea studierii conflictului etnic separatist ca un proces dinamic care evoluează concomitent și împreună cu societatea.

Metoda comparativă folosită activ de autorul tezei, a permis executarea unei analize comparative a diferitor situații de conflict, forme de manifestare, dinamici de dezvoltare și metode de reglementare a conflictelor din Transnistria și

Osetia de Sud cu scopul evidențierii diferențelor și asemănarilor în caracteristicile comune, care au ajutat la elaborarea concluziilor și recomandărilor.

Metoda structural-funcțională a permis autorului să analizeze influența mediului intern asupra dezvoltării conflictului, care include interacțiunile politice, economice, sociale și cercetarea opiniei publice din Moldova și Georgia pe marginea conflictelor latente din țară, precum și influența mediului extern, care a ajutat în determinarea rolului diferitor actori externi în contextul conflictului separatist. Un aport deosebit a adus metoda structural-funcțională în determinarea legăturii cauză-efect ce a ajutat la obținerea unei înțelegeri integrate a conflictului din Transnistria și Osetia de Sud.

Metoda filozofică întrebuintată în special în cercetările materialului destinat primului capitol din teză, a ajutat la identificarea diferitor viziuni și abordări științifice, care prin urmare au asistat la definirea dimensiunilor conceptuale a fenomenului separatist.

Metoda instituțională a fost folosită pentru observarea și cercetarea diferitor structuri și mecanisme internaționale de monitorizare și evaluare a situațiilor conflictuale din Transnistria și Osetia de Sud. Metoda instituțională a permis identificarea părților implicate în conflict și evaluare intereselor acestora în contextul geopolitic regional.

Metoda empirică constituită din content analiză – pentru navigarea și identificarea cuvintelor cheie a diferitor documente, raporturi și articole din ziare, care ajută la stabilirea poziției adoptate de o parte sau alta, inducția și deducția care permite articularea cunoștințelor și datelor statistice cu scopul elaborării unor legități și concluzii care să prezinte o valoare științific-aplicativă.

Noutatea științifică a rezultatelor obținute constă în faptul că autorul dezvoltă și completează abordările științific-conceptuale asupra fenomenului separatist, propunând o serie de concluzii inovative asupra temei cercetate. Deasemenea în lucrare a fost efectuată o analiză comparativă detaliată a conflictelor separatiste din Transnistria și Osetia de Sud, identificând premisele de

formare și dezvoltarea acestor conflicte, precum și efectele acestora pentru comunitatea internațională ca un întreg.

Importanța teoretică și valoarea aplicativă a lucrării. În teză este abordată problema reglementării conflictelor separatiste din Moldova și Georgia, în care autorul face o analiză a principalelor propuneri și planuri de soluționare a diferendului completând studiul cu cele mai recente cercetări în domeniu, astfel accentuând actualitatea și importanța temei.

Materialele lucrării pot constitui baza didactică și metodologică pentru alte lucrări științifice, sau să servească ca un ghid pentru elaborarea unor nou strategii de soluționare a conflictelor din Transnistria și Osetia de Sud.

Structura și sumarul compartimentelor tezei. Teza este compusă din Introducere, 3 capitole și încheiere.

Capitolul 1 – Istoriografia și bazele teoretico-conceptuale în analiza conflictelor separatiste, unde autorul cercetează istoriografia și conceptele teoretice de bază în analiza conflictelor separatiste.

Capitolul 2 – Specificul apariției și evoluției conflictelor separatiste din Transnistria și Osetia de Sud, unde sunt determinate premisele și cauzele apariției conflictelor, precum și evoluția procesului de reglementare a conflictelor separatiste din Transnistria și Osetia de Sud.

Capitolul 3 – Modalitățile de soluționare a conflictelor din Transnistria și Osetia de Sud la etapa actuală, unde autorul analizează rolul actorilor internaționali în contextul reglementării conflictelor separatiste precum și aportul societății civile din Moldova și Georgia în procesul de soluționării a diferendului Transnistrian și din Osetia de Sud.

ÎNCHIERE

Conflictele din spațiul postsovietic pot căpăta diferite denumiri în dependență de aspectele pe care se pune accentul. Făcând chiar și o analiză fugitivă în literatura de specialitate putem întâlni termeni precum conflicte etno-politice, conflicte a identității, conflicte secesioniste, conflicte teritoriale, conflicte înghețate, conflicte geopolitice sau geostrategice. Termenul cu care se operează în această lucrare este de conflicte separatiste, reprezentând o aspirație a unui grup, unit pe baza unor viziuni comune care se confruntă cu guvernul central pentru a se separa de sub autoritatea politică a acestora cu scopul de a obține o identitate proprie națională în limitele unui teritoriu geografic.

Conflictul din Transnistria și Osetia de Sud pot fi considerate exemple disticte de conflicte separatiste, care au un caracter multidimensional complicat. Momentul nemijlocit de apariției a conflictelor este perioada de timp reprezentată prin tranziția fostelor republici unionale sovietice la independență. Valurile de "renaștere națională" au trezit nemulțumirile minorităților etnice de care s-au folosit elitele politice regionale, articulând aceste nemulțumiri în scopul obținerii unor pîrghii politice. Cu finisarea fazei armate a conflictului, acestea trec într-o stare înghețată caracterizată de discontinuitate politică în procesul de negociere. Reglementarea conflictelor separatiste din Transnistria și Osetia de Sud sunt puternic influențate de actorii internaționali, în special Federația Rusă, care are un interes deosebit în aceste regiuni. La momentul actual a crescut și rolul partenerilor vestici, în special UE și SUA, care însă mențin o poziție semi-pasivă în privința contrabalansării Rusiei. Acest fapt indică delicatețea relațiilor geopolitice create în această regiune și respectiv nu putem aștepta modificări considerabile a status-quo-ului existent.

Luînd în considerare cele expuse anterior am dori să facem următoare recomandări generale:

- Luînd în considerare situația complicată la momentul actual, elaborarea unor soluții definitive a conflictului nu vor da rezultate pozitive pentru Moldova și în special Georgia.
- Este necesar o abordare sistemică a conflictelor din Transnistria și Osetia de Sud, caracterizat prin flexibilitate, tenacitate și integritate în procesul de reglementare.
- Factorii de decizie trebuie să se deplaseze de la căutarea unei soluții diplomatice la schimbarea reală a situației. În acest sens este necesară elaborarea unei strategii detaliate de nivel național în care să aplice principiul soft power.
- Este necesară o creștere a investițiilor strategice, financiare, profesionale și umanitare pentru a facilita constituirea unei structuri responsabile pentru reunificarea țării, ținând cont de costuri inițiale și potențialele beneficii.
- Este esențial de a aduce mai aproape comunitățile separatiste cu scopul de a se asigura cu sprijinul populației. În acest sens trebuie de stabilit un canal eficient de comunicare, de creat valori și simboluri comune și de eliminat la maximum sursele de tensiune internă și după posibilitate externe.
- Trebuie adoptată o abordare proactivă pentru a apăra drepturile locuitorilor din Transnistria și Osetia de Sud. Deasemenea este recomandabil de a face eforturi pentru a lărgi prezența organismelor europene de monitorizare ale drepturilor omului.
- Creșterea transparenței acțiunilor și politicilor naționale față de regiunile separatiste. Informarea corespunzătoare a cetățenilor și atracția societății în reglementarea conflictelor.

- Elaborarea unui cadru instituțional pentru promovarea cooperării economice, lansarea unor proiecte comune de infrastructură care unesc cele două societăți și dezvoltarea unor punctelor de atracție”, care ar servi ca dovezi vizibile ale avantajelor de a trăi sub jurisdicția autorităților constituționale

Prin elaborarea unui plan detaliat, tenace și consecvent de management al conflictului din Transnistria și Osetia de Sud, este posibilă depășirea impasului politic creat și îndreptarea spre o soluționare definitivă a diferendului și reintegrare a regiunilor separatiste.

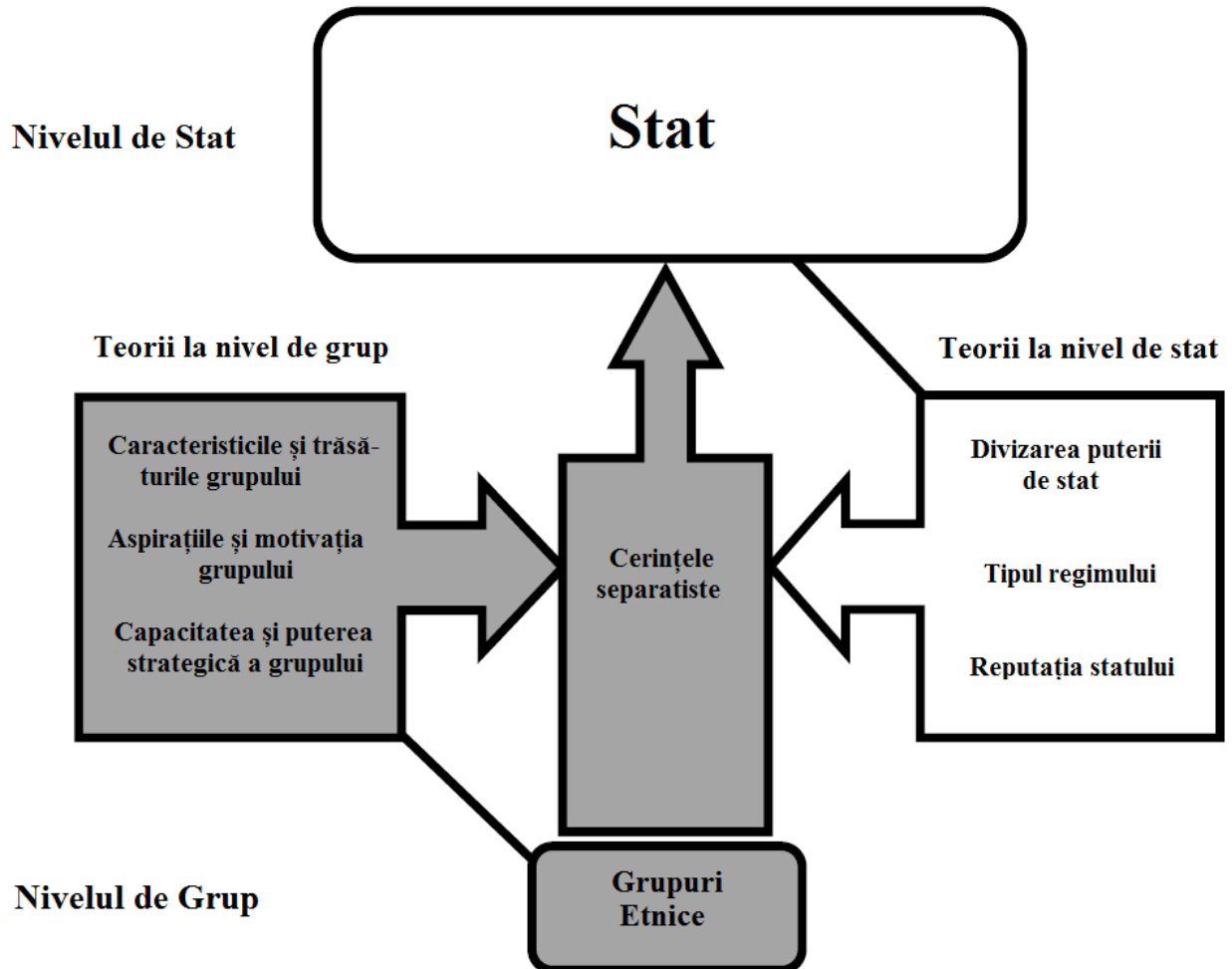
BIBLIOGRAFIE

(10 surse din 99 total)

1. Abeysinghe M., Navaratna-Bandara. The Management of Ethnic Secessionist Conflict: The Big Neighbour Syndrome. Aldershot, UK : Dartmouth, The Journal of Conflict Studies, Vol. 16, Nr. 2, 1995. 195 p.
2. Areshidze I. Helping Georgia? Institute for the study of conflict ideology and policy (ISCIP) Vol.12, Nr.4, 2002. 14-39 p.
3. Areshidze I. Helping Georgia? Institute for the study of conflict ideology and policy (ISCIP) 2002. 42 p.
4. Băhnăreanu C. Rolul organismelor internaționale în managementul crizelor în regiunea Mării Negre; Editura Universității Naționale de Apărare „Carol I” București, 2008; 56 p.
5. Beran H. A Liberal Theory of Secession. Political Studies Vol. 32, Nr.1, 1984. 21-31 p.
6. Birch A. Another Liberal Theory of Secession. Political Studies Vol. 32, Nr.4, 1984. 596-602 p.
7. Bobkova, E. Social and economic well-being of the population on both banks of the Dniester/Nistru in the conditions of the frozen conflict, in Moldova–Transdnistria: Working Together for a Prosperous Future, Social Aspects; CISR 2009. 134 p.
8. Borgen Ch. Thawing a Frozen Conflict: Legal Aspects of the Separatist Crisis in Moldova: Association of the Bar of the City of New York Vol. 61, 2006. 98 p.
9. Boțan I. Reglementarea transnistreană: o soluție europeană, editura Arc, Chișinău 2009, 88 p.
10. Brancati D. Decentralization: Fueling the Fire or Dampening the Flames of Ethnic Conflict and Secessionism? International Organization Nr. 60, 2006. 652 p.

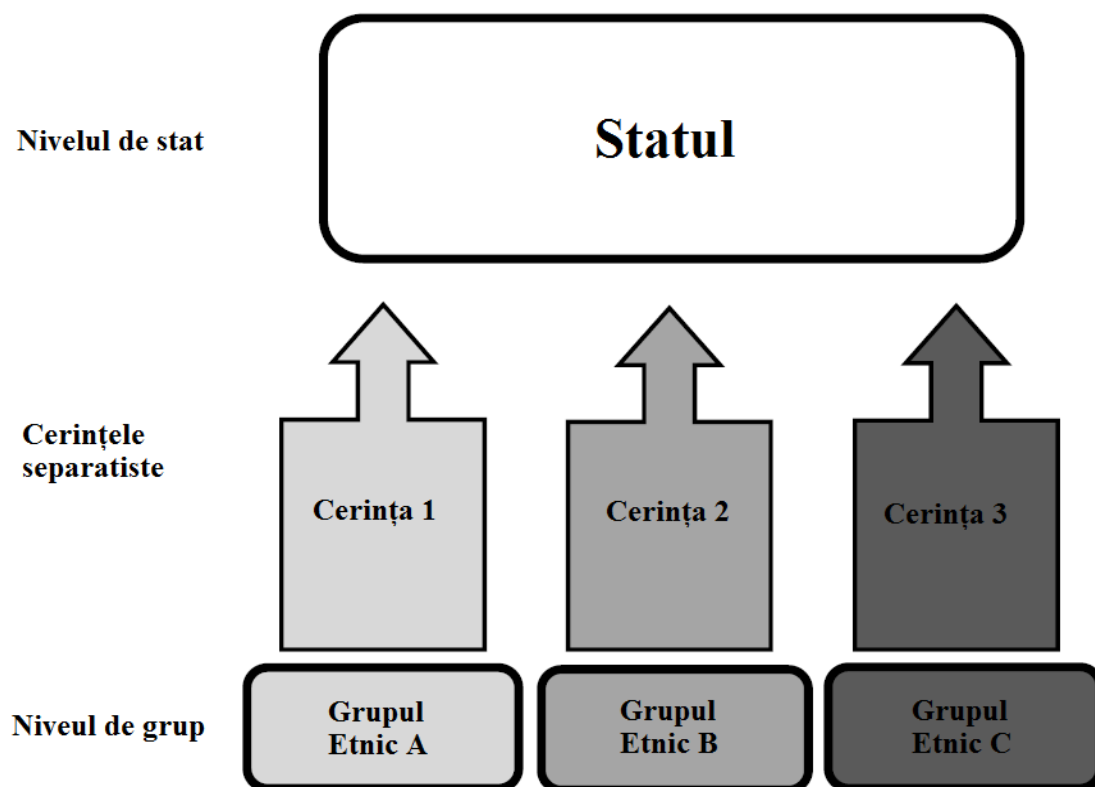
ANEXE

Anexa nr. 1 Cercetarea conflictelor separatiste la nivel de grup/stat

Sursa: Elaborat de autorul tezei.

Anexa nr. 2 Aspectul Grafic privind cerințele separatiste spre stat

Sursa: Elaborat de autorul tezei

Anexa nr. 3 Resămîntul populației în regiunea Transnistriană pentru anii 1924 – 2004

Sondaj efectuat în anul 1924 la formarea RASSM

Grup etnic	Numărul populației	Procentaj
Ucraineni	277420	48,5%
Moldoveni	172172	30,1%
Ruși	48730	8,5%
Evrei	48620	8,5%
Alte etnii	25168	4,4%
Total	572110	100%

Sursa: Бабилунга Н.В. Приднестровский конфликт: исторические, демографические, политические аспекты, Тирасполь 1998, с. 13

Население Приднестровья, 1936 и 1989 гг.

Этническая группа	1936		1989	
	Численность населения	%	Численность населения	%
Молдаване	122 683	41,8	239 936	39,8
Украинцы	84 293	28,7	170 079	28,3
Русские	41 794	14,2	153 393	25,5
Евреи	23 158	7,9	—	—
Прочие	21 873	7,4	38 252	6,4
Итого	271 928	100,0	601 660	100,0

Sursa: Коппитерс Б. Европеизация и разрешение конфликтов: конкретные исследования европейской периферии, Издательство «Весь Мир» 2005, с. 159

Sondaj RMN anul 2004

Grup etnic	Numărul populației	Procentaj
Moldoveni	177 382	31,9%
Ruși	168 678	30,3%
Ucraineni	160 069	28,8%
Alte etnii	39 400	9%
Total	545529	100%

Sursa: <http://www.languages-study.com/demography/pridnestrovie.html> (accesat 09.04.2013)

Anexa nr. 4 Sondaj ICAR ”New Age” la întrebarea ”Este oare necesar de a rezuma negocierile?”

În opinia dvs. este necesar de a rezuma negocierile privind soluționarea conflictului	Transnistria	Găgăuzia	Moldova
Da, este extrem de necesar	38.8	43.8	39.9
Este necesar, doar pe bază de egalitate	51.8	27	26.4
Nu, negocierile sunt inutile	4.2	11.2	15.2
Nu a putut răspunde	5.2	18	18.4

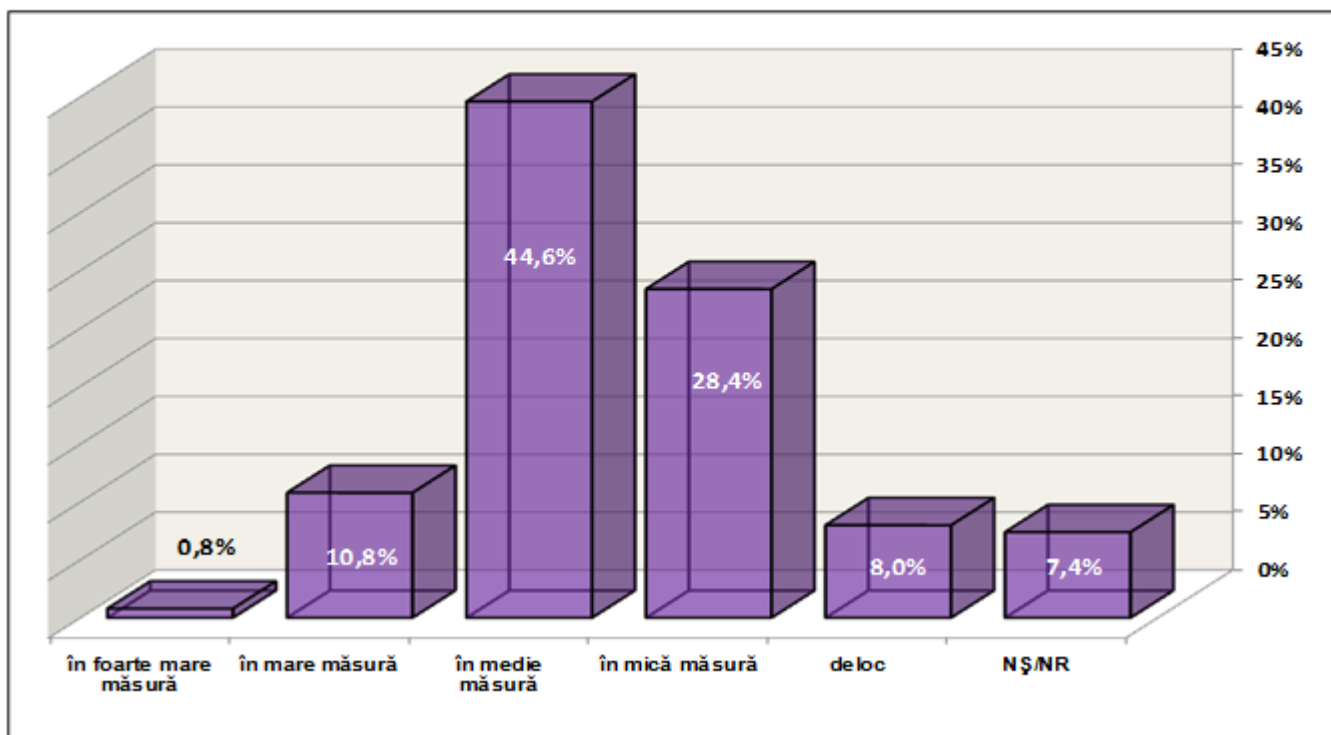
Sursa: Bobkova, E. Social and economic well-being of the population on both banks of the Dniester/Nistru in the conditions of the frozen conflict, in Moldova–Transdnistria: Working Together for a Prosperous Future, Social Aspects; CISR 2009, p. 134

Anexa nr. 5 Sondaj ICAR ”New Age” la întrebare ”De cine depinde soluționarea conflictului?”

De cine depinde cel mai mult soluționarea problemei ?	Transnistria	Găgăuzia	Moldova
De autoritățile moldovenești și transnistriene	54.4	56.2	60.7
De societatea civilă de pe ambele maluri	12.2	22.5	19.7
De Rusia	39.7	46.1	45.8
De Ucraina	5.8	7.9	11.3
De Uniunea Europeană	3.8	21.3	15.2
De OSCE	1.6	4.5	4.3
De SUA	1.6	9	4.8
De eficința formatului 5+2	10	3.4	5.7
Nu a putut răspunde	10	6.7	7.7

Sursa: Bobkova, E. Social and economic well-being of the population on both banks of the Dniester/Nistru in the conditions of the frozen conflict, in Moldova–Transdnistria: Working Together for a Prosperous Future, Social Aspects; CISR 2009, p. 134-135

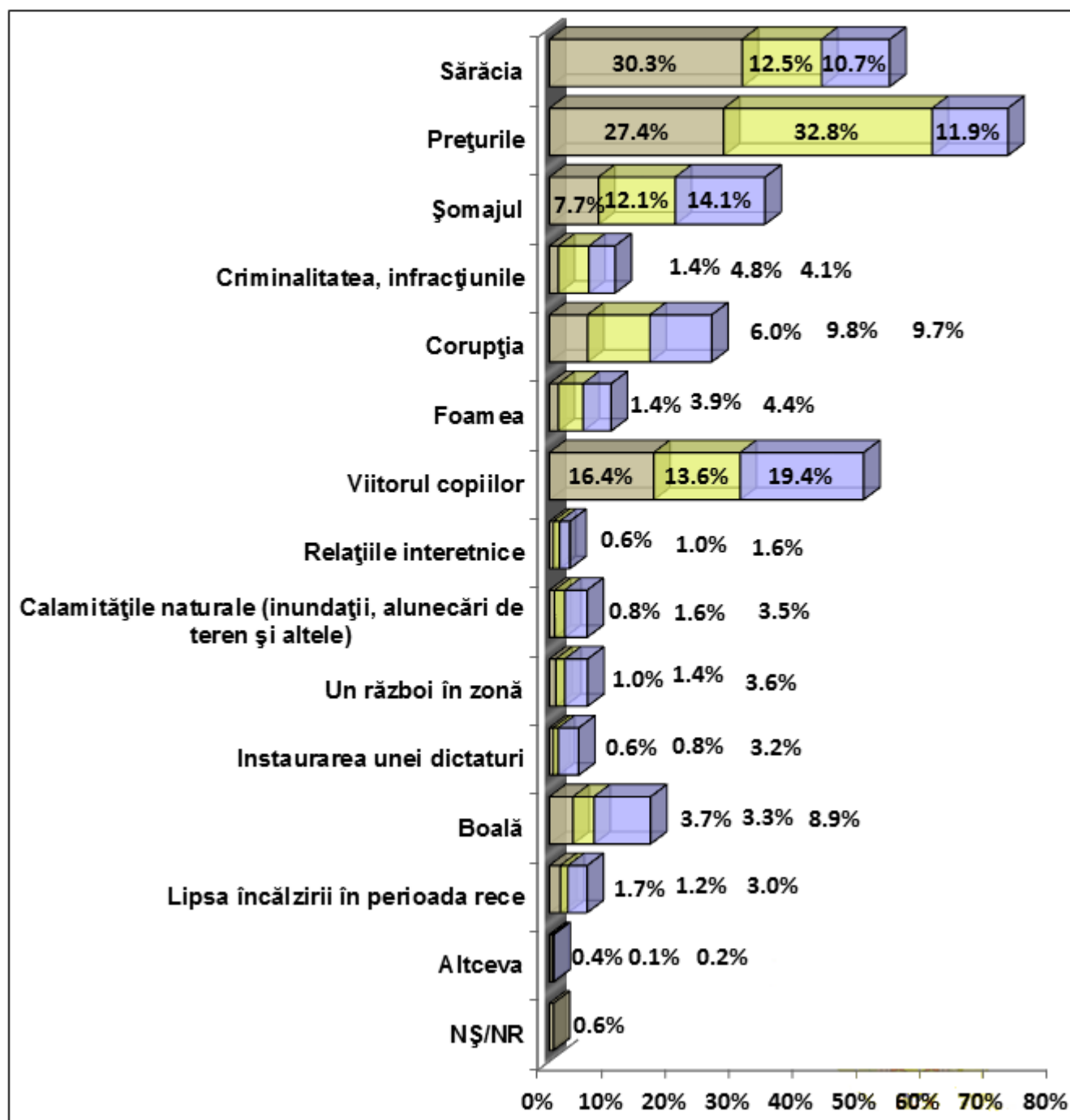
Evaluarea răspunsurilor la întrebarea: În ce măsură Vă simțiți, în general, în siguranță în țara noastră?

Sursa: Barometrul Opiniei Publice Septembrie-Octombrie 2008, IPP 2008, p. 35

Evaluarea răspunsurilor la întrebarea: *Care sunt lucrurile ce vă îngrijorează cel mai mult în prezent?*

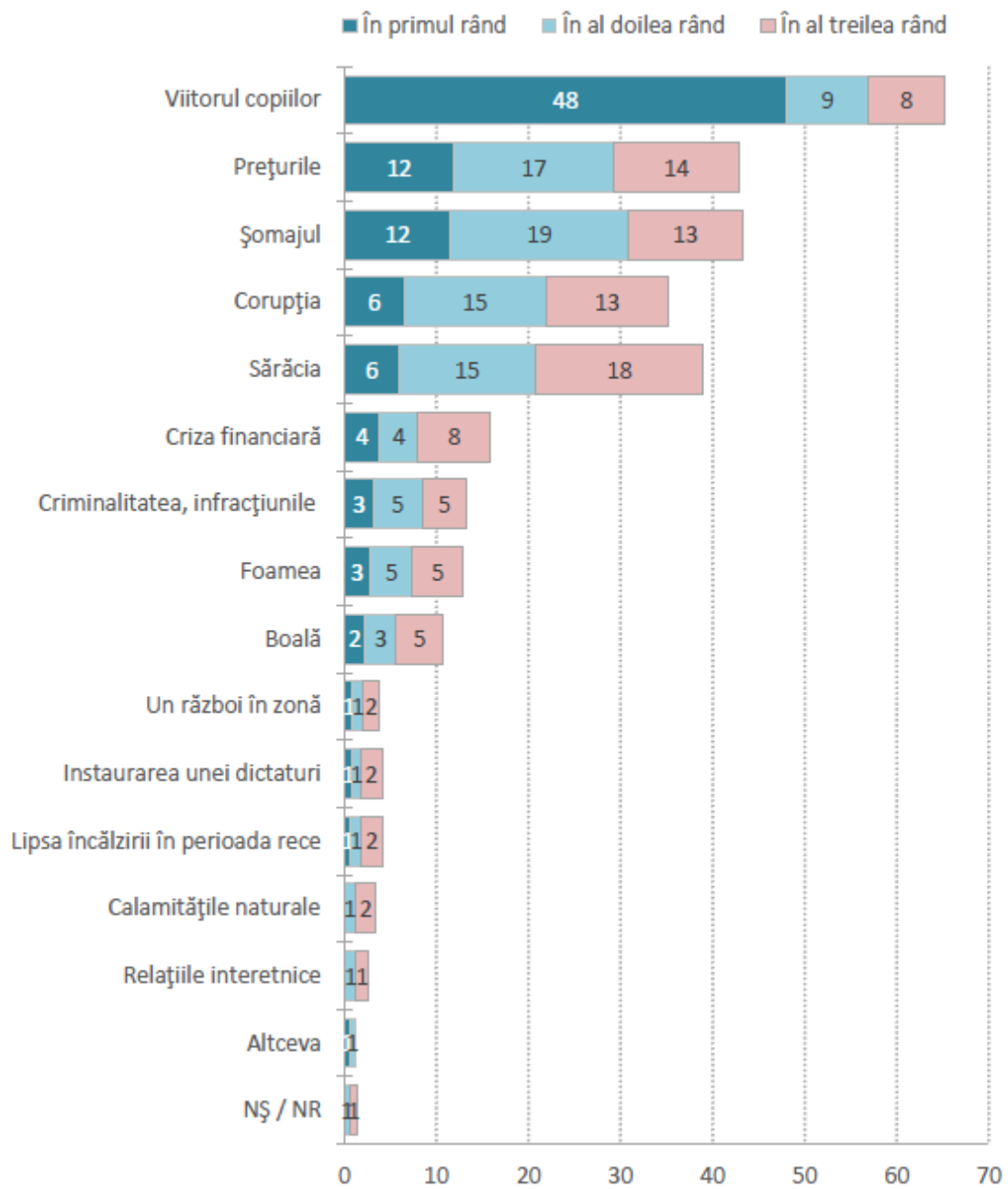
■ În primul rând   ■ În al doilea rând   ■ În al treilea rând

Sursa: Barometrul Opiniei Publice Septembrie-Octombrie 2008, IPP 2008, p. 15

Care sunt lucrurile ce vă îngrijorează cel mai mult în prezent?, %

Sursa: Barometrul de Opinie Publică - aprilie 2013, IPP 2013, p.16